Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
02.02.2021
Dnro/Dnr
TRAFICOM/29552/03.03.00/2021
Viite/Referens
U 55/2020 vp, UJ 50/2020 vp, UJ 52/2020 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle neuvotteluista EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle neuvotteluista EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa (U 55/2020 vp, UJ 50/2020 vp sekä UJ 52/2020).

Liikenne- ja viestintävirasto on perehtynyt sopimukseen siltä osin kuin sopimus liittyy viraston tehtäviin ja vaikutuksiin viraston toimintakentässä. Keskeisin merkitys sopimuksella on tie- ja lentoliikenteessä, vaikka sopimuksessa ovat eslllä myös muun muassa televiestintäpalvelut, kansainvälisen meriliikenteen palvelut ja rautatiekalusto.

Kiteyttäen voidaan todeta, että uuden sopimuksen säännökset helpottavat viraston asiakkaiden toimintaa ja hallinnollista taakkaa erityisesti tie- ja lentoliikenteen osalta, koska niin kutsutun kolmasmaakohtelun sijasta on sovittu erityisiä vastavuoroisia menettelyjä.

Lentoliikenteen osalta sopimus mahdollistaa vapaan lentoliikenteen harjoittamisen kunkin EU:n jäsenvaltion ja Yhdistyneeseen kuningaskunnan välillä, sen sijaan jatkoyhteyksien harjoittaminen on rajoitetumpaa. Sopimuksen säännökset yhteistunnuksen käytöstä (code-share) vaikuttaisivat kuitenkin jatkoliikenteen osalta nykytarpeisiin riittäviltä. Rahtiliikenteessä on jatkoyhteyksien osalta vähemmän rajoituksia. Ilmailun näkökulmasta on myös merkityksellistä, että ilmailun turvallisuuskysymyksistä päästiin sopimukseen. Lisäksi voidaan pitää hyvänä, että sopimukseen päästiin myös matkustajarekisteritietojen osalta (nk. PNR-tiedot).

Maanteiden tavara-ja henkilökuljetusten osalta kuljetukset pystytään sopimuksen tuloksena syntyneen ratkaisun seurauksena sujuvasti hoitamaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja Suomen välisissä kuljetuksissa. Sama koskee ajo-ja lepoaikasääntelyä. Kuljetustoiminnassa, kuten kaikessa muussakin yritystoiminnassa, merkittävä vaikutus on varsinaisen kuljetusalan substanssilainsäädännön lisäksi sillä, millaista on muu yritystoimintaan sovellettava lainsäädäntö, esimerkiksi yritysverotuksen, kirjanpidon, arvonlisäverotuksen, myyntimaasäännösten, yritysten sijoittautumisen, tullauksen, työehtojen sääntely, johon joudutaan jatkossa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan suuntautuvassa toiminnassa kiinnittämään uudella tavalla huomiota.

Kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyksistä on uudessa sopimuksessa

omat määräyksensä. Sopimus ei käsittele ammattipätevyyskorttien ja ajopiirturikorttien vaihtamista.

Merenkulun osalta sopimus käsittelee lyhyesti kansainvälisen meriliikenteen palveluita. Sopimuksessa ei käsitellä merenkulun pätevyyksiä, joihin sovelletaan Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n puitteissa sopimusta kansainvälisesti säännellyistä merenkulun pätevyyksistä (nk. STCW-sopimus). Uusi EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välilä tehty uusi sopimus mahdollistaisi kahdenvälisen sopimuksen tekemisen sellaisten merenkulun pätevyyksien tunnustamisesta, jotka eivät kuulu STCW-sopimuksien piiriin. Suomessa tällaisten ammattipätevyyden tunnustaminen on hyvin marginaalinen asia, eikä tunnustamisia ole tehty yleisestikään muutamaa tapausta enempää. Yhdistyneessä kuningaskunnassa myönnettyjen pätevyyksien osalta Suomessa tunnustaminen on tehty vain yhdessä tapauksessa. Tunnustamistarpeen ei odoteta myöskään kasvavan jatkossa, joten tässä vaiheessa virasto ei näe tarvetta kahdenväliselle sopimukselle tässä asiassa.

Susanna Metsälampi
osastopäällikkö, lakiosasto

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 2.2.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.